

Wrocław, 2.08.2017 r.

dr hab. Izabella Gil, prof. nadzw. UWr

Zakład Postępowania Cywilnego

Instytut Prawa Cywilnego WPAiE UWr

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Katarzyny Falkiewicz

pt. „Organy wierzycieli w postępowaniu upadłościowym”

I. Recenzja rozprawy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Falkiewicz pt. „*Organy wierzycieli w postępowaniu upadłościowym*” – napisanej pod naukowym kierownictwem promotora dr hab. prof. nadzw. UO Rafała Adamusa

Rozprawa doktorska Pani mgr Katarzyny Falkiewicz pt. „*Organy wierzycieli w postępowaniu upadłościowym*” stanowi monograficzne opracowanie zawierające prezentację praw i obowiązków organów wierzycieli w postępowaniu upadłościowym oraz ustalenie charakteru prawnego organów wierzycieli, jak też wpływu nowelizacji na ich role w postępowaniu upadłościowym.

W związku z tym już sam wybór tematu rozprawy ocenić należy, jako słuszny, nie tylko ze względu na konieczność rozstrzygnięcia wątpliwości natury doktrynalnej, ale także ze względu na brak takiego kompleksowego opracowania w literaturze przedmiotu na tle nowego stanu prawnego.

Układ rozprawy doktorskiej

Zasadniczo układ dysertacji jest prawidłowy. Wątpliwości może budzić omówienie uprawnień rady wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym bez zaznaczenia, że chodzi o kwestie prawoporównawcze, skoro tematem pracy jest jego status rady wierzycieli w postępowaniu upadłościowym.

W pracy wykorzystana została metoda dogmatycznoprawna, polegająca na dokonaniu analizy regulacji prawnych odnoszących się do podmiotów postępowania upadłościowego (w tym organów sądowych i organów reprezentujących wierzycieli), historyczno - porównawcza i metoda prawoporównawcza. Praca jest napisana w sposób przystępny dla czytelnika.

Praca składa się z wprowadzenia, czterech rozdziałów (części) i zakończenia. Wprawdzie w spisie treści poszczególne rozdziały pracy zostały podzielone na zagadnienia, ale należałoby je ująć redakcyjnie w punkty, celem zwiększenia czytelności omawianych zagadnień. W treści pracy zupełnie pominięto podział na rozdziały, jedynie po dokonaniu porównania spisu treści i tytułów można było ustalić gdzie rozpoczyna się kolejny rozdział.

Zasadnie na wstępie zostało zaznaczone, że w doktrynie istnieją wątpliwości czy prawo upadłościowe stanowi element dziedziny prawa gospodarczego i prywatnego, czy jest częścią prawa handlowego, czy jest odrębną gałęzią prawa. Ustalenie charakteru prawnego postępowania upadłościowego ma bowiem znaczenie przy ustalaniu celów i funkcji przepisów prawa upadłościowego, a w konsekwencji ustalenie jaka funkcję pełnią organy wierzycieli w postępowaniu upadłościowym. W postępowaniu cywilnym, a więc także w postępowaniu upadłościowym funkcja ochronna realizowana jest poprzez ustalenie lub potwierdzenie określonego rodzaju praw lub roszczeń. Jak dostrzega się zasadnie w literaturze w postępowaniu upadłościowym, to ustalenie istnienia roszczenia dokonywane jest zasadniczo na potrzeby tego postępowania, a więc

w celu zapewnienia wierzycielowi prawa uczestniczenia w postępowaniu podziałowym w postępowaniu upadłościowym - art. 236 ust.1 prawa upadłościowego (por. S. Cieślak, Postępowanie upadłościowe oraz postępowania restrukturyzacyjne w świetle powiązań wewnątrzsystemowych, w: SINE IRA ET STUDIO. Księga jubileuszowa dedykowana Sędziemu Jackowi Gudowskiemu, red. T. Ereciński, P. Grzegorzczak, K. Weitz, Warszawa 2016, s.41).

Autorka dysertacji jako cel badawczy postawiła ustalenie pozycji prawnej organów wierzycieli, reprezentujących interesy wierzycieli.

Doktorantka stawia tezę, że „obowiązująca regulacja stanu prawnego odnosząca się do organów wierzycieli w coraz większym stopniu spełnia założenia ustawodawcy, których głównym celem jest wzmocnienie pozycji wierzycieli poprzez wprowadzenie ich faktycznej możliwości wpływania na toczące się postępowanie upadłościowe” (str.8 dysertacji).

1. Treść poszczególnych rozdziałów pracy

Rozdział I pracy doktorskiej

Doktorantka rozpoczyna od przedstawienia jak kształtowała się regulacja prawna odnosząca się do niewypłacalności w aspekcie instytucji chroniących wierzycieli uczestniczących w postępowaniu upadłościowym, a więc znajdujących się w szczególnej sytuacji prawnej. W postępowaniu upadłościowym wierzyciel bowiem nie dochodzi roszczeń, lecz występuje o udzielenie ochrony prawnej poprzez potwierdzenie posiadania wierzytelności i zamieszczenie na liście wierzytelności, co w efekcie uprawnia go do zaspokojenia z masy upadłości. Z powyższych względów zasadnie rozpoczęto od przedstawienia uwarunkowań historycznoprawnych, które doprowadziły do

wprowadzenia w obowiązujących obecnie regulacjach prawnych organów reprezentujących interesy wierzycieli upadłościowych (str. 10-12 dysertacji).

Następnie opisano zwięźle przebieg postępowania upadłościowego (str.12-15 pracy doktorskiej), choć tu odczuwa się pewien niedosyt w zakresie literatury przedmiotu, którą należałoby przywołać w przypisach.

Rozdział II pracy

W dalszej kolejności opisano organy postępowania upadłościowego, jednakże Doktorantka określa je wadliwie mianem organów „prawa” upadłościowego (str.15 opracowania). Autorka przed skonstruowaniem definicji organu postępowania upadłościowego dokonuje analizy i rozumienia organów na gruncie prawa prywatnego materialnego i podejmuje próbę przeniesienia terminologii z prawa cywilnego do zdefiniowania organów postępowania upadłościowego (str. 15 – 28 dysertacji). W tym zakresie nie wydaje się właściwym odwoływanie do rozumienia pojęcia organów osoby prawnej i stosowania analogii do organów reprezentujących wierzycieli w postępowaniu upadłościowym, gdyż są to raczej organy postępowania, a nie organy podmiotu prawa. Jest to o tyle niezrozumiałe, że Autorka celnie wskazuje, że „termin organ postępowania upadłościowego, zarówno na tle dawnego prawa upadłościowego, jak i na tle nowego prawa upadłościowego jest terminem doktrynalnym” (str. 22 dysertacji). Jednocześnie należy docenić umiejętność Autorki prowadzenia dyskursu naukowego w zakresie prezentacji odmiennych poglądów wyrażanych przez poszczególnych autorów w literaturze oraz posługiwanie się tak coraz rzadziej spotykaną kulturą słowa w ocenie innych stanowisk (por. str. 24- 25 pracy). Należy podkreślić, iż słusznie dostrzega Autorka dysertacji, że „organy procesowe i organy egzekucyjne były nazywane organami postępowania cywilnego, które charakteryzowały ich stosunek do wyniku sprawy, natomiast pozostałe podmioty występujące w postępowaniu

cywilnym były uczestnikami takiego postępowania. Tak przyjęte nazewnictwo powinno być także wcielone w zakresie postępowania upadłościowego” (str. 28 pracy). W pełni należy podzielić pogląd Autorki dysertacji, że do organów postępowania upadłościowego należy zaliczyć sąd i sędziego – komisarza, natomiast pozostałe podmioty wymienione w ustawie należałoby zaliczyć do uczestników postępowania tj. dłużnika, wierzycieli, ale także organy ich reprezentujące (tj. radę wierzycieli i zgromadzenie wierzycieli), a także syndyka (tak na str. 28 dysertacji).

Słusznie przy dokonywaniu analizy pojęcia organów postępowania upadłościowego zwrócono uwagę na zakres podmiotowy, zakres kompetencji, strukturę organizacyjną i wpływ na przebieg postępowania upadłościowego, jak również możliwość stosowania przymusu państwowego oraz zainteresowanie rozstrzygnięciem sprawy (str. 29 pracy).

Przy wskazywaniu poglądów w zakresie klasyfikacji organów postępowania upadłościowego należało zaznaczyć, że część wyrażanych poglądów straciła na aktualności, albowiem z dniem 1 stycznia 2016 r. zmieniły się przepisy regulujące status prawny syndyka masy upadłości oraz innych podmiotów, które mogą sprawować zarząd masą upadłości. W związku z tym pojawia się pewna niekonsekwencja Autorki dysertacji, która z jednej strony stwierdza (zresztą zasadnie), że syndyk masy upadłości nie jest organem postępowania upadłościowego, ale uczestnikiem postępowania (tak na str. 28 pracy doktorskiej), ale następnie dokonując podsumowania klasyfikacji organów występujących w postępowaniu upadłościowym zalicza syndyka do organów pozasądowych (tak na str. 31 dysertacji). Jednocześnie nie zostało wyjaśnione czy Autorka pracy jedynie przedstawia występujące w literaturze podziały, czy też uważa i akceptuje, że podana przez nią klasyfikacja jest prawidłowa w świetle aktualnie obowiązujących przepisów prawa, co może być dla czytelnika

mylącym. Nie sposób też poznać jednoznacznego stanowiska Autorki w zakresie statusu syndyka masy upadłości (co należy podkreślić po zmianach prawa upadłościowego) skoro opisuje kwestie dotyczące syndyka masy upadłości w pracy podrozdziale drugim pracy zatytułowanym „Syndyk jako organ występujący w postępowaniu” (str. 38 – 44 dysertacji). Wykorzystana w pracy literatura do opisu sytuacji prawnej syndyka jest nieaktualna, pominięto m.in. opracowania zawarte w Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe. System Prawa Gospodarczego, Tom 6, pod red. A. Hrycaj, A. Jakubeckiego, A. Witosza, Warszawa 2016. W związku z powyższym wywody zawarte w opracowaniu można pominąć, jako nie związane bezpośrednio z tematem pracy.

W ramach tego rozdziału ogólnikowo (zresztą jak zaznacza to Autorka opracowania) przedstawiono uprawnienia sądu oraz sędziego – komisarza (na str. 32 – 38 dysertacji). W związku z tym, że jest to jedynie opis a nie szczegółowa analiza prawnoporównawcza, to fragmenty pracy w tym zakresie należy uznać za zbędne.

Zasadnie natomiast omówione zostały zagadnienia rozumienia wierzycieli w postępowaniu upadłościowym. Przy odwoływaniu się do zasady równomiernego zaspokojenia wierzycieli odczuwa się niedosyt literatury, choćby w przypisach. Od tego zagadnienia należało rozpocząć analizę odnoszącą się zgłaszania wierzytelności do masy upadłości przez poszczególnych wierzycieli. Natomiast kwestie te jedynie są zasygnalizowane w pracy. Poza tematem pracy są także rozważania w kwestii zdolności sądowej przy omawianiu praw wierzycieli upadłościowych (tak na str. 52 – 54 pracy doktorskiej).

Z kolei dokonując klasyfikacji wierzycieli w postępowaniu upadłościowym (str. 54 – 60 doktoratu) należało rozpocząć od opisanego różnego ujmowania wierzycieli w zależności od etapu postępowania. Zupełnie pominięto literaturę

(nawet w przypisach) odnoszącą się do rozumienia i klasyfikacji tytułów egzekucyjnych (str. 57 pracy).

Niezrozumiałym jest zamieszczenie kilku zdaniowego fragmentu na temat „charakteru prawnego organów wierzycieli na tle rozporządzenia 1934 r. i ustawy prawo upadłościowe i naprawcze z 2003 r. (na str. 61-61 pracy).

W związku z tym, że część historycznoopisowa nie jest zbyt rozbudowana może należałoby rozważyć przeniesienie fragmentów pracy odnoszące się do regulacji z zakresu rady wierzycieli (str. 62 i n. pracy) i zgromadzenia wierzycieli (str. 71 i n. pracy) na tle rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 1934r. i zawartych w pierwotnym brzmieniu ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze - do rozdziału pierwszego pracy. Takie przeniesienie tych części opisowych rozważań zwiększyłoby czytelność analizy dokonywanej na tle ustawy Prawo upadłościowe. Wydaje się to celowym także z tego względu, że w rozdziale trzecim rozprawy doktorskiej Autorka dokonuje ogólnej charakterystyki zgromadzenia wierzycieli i rady wierzycieli w postępowaniu upadłościowym.

Wśród uwag natury technicznej należy także dostrzec, iż Autorka czasami posługuje skrótami np. następny artykuł rozporządzenia (str. 76 pracy), zamiast napisać „przepis artykułu”.

Na podkreślenie zasługuje podjęcie interesującego zagadnienia związanego z omówieniem uprawnień zgromadzenia nabywców lokali mieszkalnych i domów jednorodzinnych, do którego znajdowały odpowiednio zastosowanie przepisy o zgromadzeniu wierzycieli (por. str. 80 – 91 dysertacji). Poruszono tam wiele kontrowersyjnych kwestii, zwrócono uwagę na występujące luki w regulacjach prawnych).

Rozdział III rozprawy doktorskiej

Doktorantka rozpoczyna rozdział trzeci od ogólnej charakterystyki zgromadzenia wierzycieli i rady wierzycieli w postępowaniu upadłościowym (str. 92 i n. rozprawy doktorskiej).

Kwestie odnoszące się do funkcji postępowania upadłościowego należałoby przenieść do zagadnień wstępnych i jednocześnie rozbudować o literaturę przedmiotu. Opisując relacje pomiędzy radą wierzycieli a zgromadzeniem wierzycieli w niemieckim systemie prawnym należałoby to wyodrębnić jako osobną jednostkę redakcyjną, a jednocześnie pogłębić, bo w aktualnej wersji jest zbyt lakonicznie ujęta ta kwestia, co w efekcie nie pozwala na wykorzystanie do dokonania analizy prawnoporównawczej tych instrumentów prawnych.

Z uwag natury redakcyjnej należałoby wskazać, że warto by było dokonując analizy poszczególnych regulacji prawnych zamieścić odesłanie do przepisów, co pozwoliłoby czytelnikowi na weryfikację prawidłowości stawianych tez.

Celnie zostało dostrzeżone przez Doktorantkę, że prawo upadłościowe nie przyjęło zasady autonomii wierzycieli, a jedynie w sytuacji kiedy w trakcie postępowania upadłościowego wystąpią problemy wymagające decyzji wierzycieli, to należy powołać zgromadzenie wierzycieli, a przypadki te zostały określone przez ustawodawcę (por. str. 94 dysertacji). Warto by było rozszerzyć podjęty przez Autorkę problem traktowania uchwały podjętej przez zgromadzenie wierzycieli jako opinii (str. 97 doktoratu). Natomiast za kontrowersyjny należy uznać pogląd Doktorantki w zakresie możliwości traktowania uchwał zgromadzenia rady wierzycieli i rady wierzycieli jako uchwał organów osoby prawnej. Upadły nie traci bowiem ani zdolności prawnej, ani zdolności do czynności prawnych, a zgromadzenie wierzycieli i rada wierzycieli są organami wierzycieli, ale tylko w toku postępowania upadłościowego. Niemniej takie stanowisko należy również docenić w zakresie

swobody wyrażania poglądów naukowych, zwłaszcza, że Autorka przeprowadza w tym zakresie szerokie rozważania i analizy z odwołaniem się do poglądów wyrażanych w doktrynie (por. str. 111 -117 doktoratu). Autorka podejmuje także ocenę stanowiska traktowania uchwały jako wielostronnej czynności prawnej w postaci umowy o szczególnej treści (str. 115 pracy). Doktorantka interesująco przedstawia zagadnienia charakteru prawnego uchwał w aspekcie materialnoprawnym. Natomiast można polemizować czy w pełnym zakresie możliwe jest wykorzystanie dorobku doktryny prawa materialnego dla ustalenia charakteru prawnego uchwał rady wierzycieli, czy zgromadzenia wierzycieli podejmowanych w związku z prowadzonym postępowaniem upadłościowym. Rada wierzycieli jest bowiem szczególnym organem, który może zostać powołany tylko w przypadku ogłoszenia upadłości dłużnika, a więc nie jest dopuszczalne zastosowanie wprost regulacji dotyczących uchwał podejmowanych przez organy osoby prawnej.

Na aprobatę zasługuje także stanowisko Autorki, które wyraziła na podstawie przeprowadzonej analizy poglądów, w kwestii występujących różnic pomiędzy czynnością prawną (umową) a uchwałą organu osoby prawnej (str. 118 – 119 pracy). Należy podzielić pogląd Doktorantki, że uchwała, inaczej niż umowa, nie ma na celu ochrony interesów każdego wierzyciela, biorącego udział w jej podejmowaniu, lecz jest instrumentem ochrony interesu ogółu wierzycieli biorących udział w postępowaniu upadłościowym (str.119 doktoratu). Dokonana przez Autorkę analiza wskazuje na prawidłowe opanowanie umiejętności prowadzenia badań naukowych w zakresie egzegezy tekstów prawnych, jak również ich wykładni, także przy zastosowaniu analogii i wykorzystaniu dorobku doktryny oraz orzecznictwa.

Przedstawiono problematykę uczestnictwa wierzycieli w zgromadzeniu wierzycieli. Wydaje się, że warto by było poszerzyć podjętą kwestię regulacji

prawnych odnoszących się do zgromadzenia wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym (str. 127 – 133 doktoratu) w aspekcie prawnoporównawczym.

Rozdział IV pracy

W przedmiotowym rozdziale, Autorka zajmuje się analizą przepisów prawa w zakresie rady wierzycieli. Niezrozumiałym jest odwoływanie się do projektu ustawy Prawo restrukturyzacyjne w czasie teraźniejszym (str. 135, a także w zakończeniu na str.198 doktoratu), który powinien jedynie posłużyć dla uzasadnienia podstaw obecnych regulacji prawnych.

Autorka przedstawia jak został uregulowany zakres kompetencji przyznanych radzie wierzycieli ustanawianej w postępowaniu upadłościowym. Autorka sugerując konieczność wprowadzenia zmian legislacyjnych dotyczących rady wierzycieli w zakresie powierzonych zadań, funkcji i nałożonych obowiązków, jednakże nie przedstawia żadnych propozycji.

Warto byłoby rozpocząć najpierw od przedstawienia trybu związanego z powołaniem rady wierzycieli, a następnie dopiero omówić kompetencje rady wierzycieli. Autorka przedstawia regulacje prawne związane z ukonstytuowaniem rady wierzycieli, ale nie podejmuje wątku, który w praktyce wątpliwości budzi czy sędzia – komisarz jest związany wnioskiem wierzycieli co do składu rady wierzycieli. Wprawdzie Doktorantka stwierdza, że z art. 203 ust.2 w zw. z art. 204 prawa upadłościowego jasno wynika, że sam wniosek o powołanie rady wierzycieli, zobowiązuje sędziego – komisarza do ustanowienia rady wierzycieli, to nie rozważa czy jeśli sędzia – komisarz zamierza wybrać tylko niektórych z wierzycieli zgłaszających swoją kandydaturę, to powinien oddalić częściowo wniosek.

Interesująco przedstawiono obowiązki i uprawnienia zastępcy członka rady wierzycieli (str. 150 i n. pracy).

Szczegółowo Autorka opisuje uprawnienia i obowiązki rady wierzycieli (str. 158 i n. doktoratu). Autorka stawia tezę o konieczności przedkładania pełnomocnictwa do działania za członków rady wierzycieli w formie pisemnej z podpisem notarialnie poświadczonym, nie wprowadzając żadnych odstępstw w odniesieniu do adwokatów, czy radców prawnych (str. 159 – 160 pracy). Niezrozumiałym, a przynajmniej nie popartym argumentami jest stanowisko Doktorantki, że czynności wymienione w przepisie art. 205 prawa upadłościowego stanowią uprawnienia o charakterze iluzorycznym, ze względu na „zostawienie wszelkich instrumentów prawnych w rękach organów postępowania upadłościowego” (tak na str. 161 pracy). Autorka omawia tam także kwestie charakteru prawnego zgody rady wierzycieli i aprobuje pogląd o dopuszczalności wyrażenia zgody na dokonanie czynności przez syndyka także *post factum*. Nie jest natomiast jednoznaczne czy Autorka opowiada się za poglądem, że do zgody wyrażanej przez radę wierzycieli należy stosować przepis o zgodzie osoby trzeciej tj. przepis art. 63 k.c. Pogląd ten byłby kontrowersyjny zwłaszcza, że w przypadku braku zgody ze strony rady wierzycieli zgodę taką wydaje sędzia – komisarz, a więc organ sądowy. Natomiast Autorka (na str. 162 pracy) mimo kontrowersyjności takiego poglądu, stwierdza, że należałoby się opowiedzieć za możliwością konwalidacji nieważnej czynności prawnej wskutek wyrażenia zgody przez radę wierzycieli, choć tego szerzej nie uzasadnia.

Doktorantka porusza interesujący wątek dotyczący tego - kiedy jest możliwa sprzedaż przez syndyka zorganizowanej części przedsiębiorstwa, a także sprzedaży poszczególnych składników przedsiębiorstwa (str. 166 i n. doktoratu), choć warto by było poszerzyć literaturę przedmiotu.

Autorka wyrażając stanowisko, że poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego ma charakter czynności procesowych jednocześnie nie przeprowadza analizy stanowisk wyrażanych w doktrynie (por. str. 170 pracy). Doktorantka (na str. 172 pracy) zastosowała niedopuszczalny skrót, że cyt. „Wierzyciele, których prawa w ten sposób zostały naruszone, mogą skorzystać z powództwa o uznanie dokonanej czynności prawnej za nieważną zgodnie z art. 189 k.c.”. Autorce zapewne chodziło o k.p.c. , ale przepis ten odnosi się do powództwa o ustalenie istnienia lub nie istnienia stosunku prawnego lub prawa.

Następnie opisano zagadnienia dotyczące posiedzenia rady wierzycieli (str. 173 – 175 pracy), uchwał rady wierzycieli (str. 175 – 179 pracy), dopuszczalności uchylenia uchwały rady wierzycieli (str. 179 – 180 pracy). Omówione zostały także kwestie wynagrodzenia członków rady wierzycieli (str. 181-182 pracy), odpowiedzialność członków rady wierzycieli (str. 182 – 190 pracy), czynności wykonywane przez sędziego – komisarza (str. 190 -191 pracy). Dokonano także porównania instytucji rady wierzycieli w postępowaniach restrukturyzacyjnych (str. 191 – 195 pracy).

Zasadniczo istotne kwestie, jakim poświęcona jest rozprawa doktorska znalazły swoje odzwierciedlenie w zakończeniu pracy, a zawarte tam konkluzje zostały poparte argumentacją w całej pracy, choć brakuje jednoznaczności w wyrażaniu poglądów.

II. Wnioski

Podsumowując, opracowaną przez mgr Katarzynę Falkiewicz dysertację pt. „Organy wierzycieli w postępowaniu upadłościowym” uznać należy, iż temat został przedstawiony w sposób kompleksowy. Praca liczy 199 stron maszynopisu (na pozostałych stronach od 200 do 217 zamieszczona została wykorzystana w pracy bibliografia), jednakże w żaden sposób objętość opracowania nie wpłynęła na jego wartość merytoryczną.

Praca poza niewielkimi „niezgrabnościami” językowymi jest napisana w sposób świadczącym o dużym opanowaniu kultury słowa i posiadaniu umiejętności przekazywania trudnych zagadnień w przystępny sposób. Jednakże nie wydaje się celowym przenoszenie rozwiązań prawnych z innych państw na grunt polskich regulacji prawnych. Ze względu na niewielkie odesłania do regulacji z zakresu systemów prawnych innych państw, to informacje takie należałoby zamieścić w przypisach, zwłaszcza, że nie jest to pełna analiza prawnoprównawcza.

Poczynione zastrzeżenia w sporządzonej recenzji nie wpływają w zasadniczy sposób na pozytywną ocenę wartości merytorycznej dysertacji, lecz wynikają ze złożoności omawianej regulacji prawnej w dysertacji dotyczącej postępowania upadłościowego. Układ pracy zasadniczo jest prawidłowy, choć zabrakło w zakończeniu jednoznacznych wniosków. Na podkreślenie zasługuje umiejętne wykorzystywanie przez Doktorantkę literatury do konstruowania własnych przemyśleń i formułowania wniosków *de lege ferenda*.

Wnioski, jakie wyprowadza Doktorantka są poprzedzone analizą, choć mogą zostać uznane za dyskusyjne, ale to przyczynia się do rozwoju naukowego dyscypliny prawa cywilnego, a zwłaszcza dla regulacji odnoszących się do postępowania upadłościowego.

Recenzowana praca doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, pozwala na stwierdzenie, że Doktorantka posiada zarówno ogólną wiedzę teoretyczną z zakresu postępowania cywilnego, w tym postępowania upadłościowego, prawa cywilnego materialnego, jak i umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Opracowanie stanowi interesujące przedstawienie statusu prawnego organów wierzycieli w postępowaniu upadłościowym.

W konsekwencji uznać należy, iż opracowana przez Panią mgr Katarzynę Falkiewicz praca doktorska pt. **„Organy wierzycieli w postępowaniu upadłościowym”** – napisana pod naukowym kierownictwem promotora dr hab. Rafała Adamusa, prof. nadzw. UO – może stanowić podstawę do nadania stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż dysertacja spełnia wymogi określone w art.13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (j.t. Dz.U. z 2016 r., poz.882) i uprawnia do ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

dr hab. Izabella Gil, prof. nadzw. UW

